

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: O. N., proti žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě č. j. 19 Ca 197/2001 - 156 ze dne 15. 12. 2006,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud usnesením blíže označeným v záhlaví zamítl žádost žalobce (dále jen „stěžovatel“) o ustanovení zástupce z řad advokátů v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 5. 2001, č. j. X, jímž byla zamítnuta jeho žádost o částečný invalidní důchod.

Svou žádost o ustanovení zástupce z řad advokátů podal stěžovatel do protokolu sepsaného krajským soudem dne 6. 2. 2006, přičemž k ní připojil potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, který však s výjimkou jména, příjmení, data narození, státního občanství, bydliště a data nevyplnil. Dále požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů dne 1. 12. 2006.

Krajský soud usnesením blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku zástupce neustanovil. V odůvodnění uvedl, že pro ustanovení zástupce soudem musí být splněny dvě podmínky, a to předpoklad pro osvobození navrhovatele od soudních poplatků,

což stěžovatel splňuje, a zároveň potřeba ustanovení zástupce k ochraně práv dotčeného. V projednávaném případě dospěl krajský soud k závěru, že stěžovatel neprokázal, že by byl stížen takovou zdravotní poruchou, pro niž by nebyl schopen činit příslušné procesní úkony. Naopak z jeho podání vyplývá, že chápe smysl soudního jednání a je schopen dostatečnou měrou hájit své zájmy. Ochrana jeho práv proto nevyžaduje, aby mu soud ustanovil zástupce. Krajský soud v usnesení rovněž poukázal na svá opakovaná rozhodnutí o žádostech stěžovatele o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost, v níž tvrdí, že mu měl být ustanoven zástupce z řad advokátů již v roce 2001, neboť byl t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody, a měl tak ztížené podmínky k ochraně svých zájmů z důvodů finančních i zdravotních. Poukázal na podjatost lékařky MUDr. T. a zpochybnil nezávislost samosoudkyně krajského soudu, která ve věci rozhodla. Usnesení krajského soudu považuje za nezákonné, neboť porušuje Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolu č. 11, s protokoly č. 1, 4, 5, 6 a 7. Napadené usnesení považuje za nesmyslné a neplatné, trvá na přidělení zástupce soudem.

Žalovaná nebyla k vyjádření se ke kasační stížnosti vyzvána.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatel není zastoupen advokátem, v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobci však toto není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti. Z obsahu stěžovatelova podání Nejvyšší správní soud dovodil, že se dovolává stížního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky týkající se splnění podmínek pro ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnil stěžovatel v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel se v kasační stížnosti dovolává mezinárodní smlouvy, jež je součástí ústavního pořádku. K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že právo na právní pomoc v řízení před soudy podle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod není právem absolutním. Toto právo lze realizovat jen za zákonem stanovených podmínek. Pro účely správního soudnictví je takovým zákonným ustanovením § 35 odst. 8 s. ř. s.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může soud navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.

Z dikce citovaného ustanovení přitom vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky. Musí se jednat o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a musí to být třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci byla bezpochyby splněna podmínka předpokladů k osvobození od soudních poplatků. Ke druhé podmínce Nejvyšší správní soud v rozsudku publikovaném

pod č. 492/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedl, že rozhoduje-li soud o návrhu na ustanovení zástupce účastníka řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, zabývá se komplexně tím, zda je takového zastoupení třeba k ochraně práv tohoto účastníka řízení. Pro posouzení nezbytnosti ustanovení zástupce pro ochranu zájmů navrhovatele je podstatná především formální a obsahová úroveň žaloby (ve věci, která není po stránce skutkové a právní složitá) a schopnost navrhovatele se soudem komunikovat a formulovat svá podání. Z obsahu soudního spisu je zřejmé, že stěžovatel vyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím žalované a označil též důvody, proč tak učinil. Zcela dostatečně tak formuloval žalobní námitky, jimiž by se krajský soud měl v řízení zabývat. Jelikož jde v dané věci o přezkum rozhodnutí závisejícího v podstatné míře na posouzení zdravotního stavu stěžovatele a toto posouzení je zákonem svěřeno Posudkovým komisím Ministerstva práce a sociálních věcí, přičemž stěžovatel srozumitelně formuloval důvody, proč předchozí lékařský závěr považuje za nesprávný, není v daném případě ustanovení zástupce pro ochranu jeho zájmů nezbytné.

Krajský soud proto nepochybil, když s ohledem na výše uvedené návrh na ustanovení zástupce zamítl.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Protože žalovaná je správním orgánem a v dané věci jde o věc důchodového pojištění, nemá žalovaná právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. dubna 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu